

Кутепова Л. М. Современное состояние профессиональной подготовки будущих магистров информатики и вычислительной техники: проблемы стандартизации

В статье установлены проблемы стандартизации профессиональной подготовки магистров информатики и вычислительной техники, которые заключаются в отсутствии ряда нормативно-правовых документов высшего образования, что связано с реформированием системы высшего образования и новой редакции закона "О высшем образовании".

Ключевые слова: подготовка магистров, информатика и вычислительная техника, стандарты, стандартизация.

Kutepova L. M. Current status of training of the future masters of computer science: problems of standardization

In the article some problems were standardization of training of masters of computer science and computer engineering, which are the lack of a number of legal documents of higher education, which is associated with the reform of the higher education system and the new law "On Higher Education".

Key words: training of masters, computer science, standards, standardization.

Стаття надійшла до редакції 13.09.2013 р.

Прийнято до друку 27.09.2013 р.

Рецензент – д. т. н., проф. Меняйленко О. С.

УДК 372.881.1

Л. В. Ломакіна

**НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ НА НЕМОВНИХ
ФАКУЛЬТЕТАХ ВУЗІВ**

Сучасний стан вищої освіти з новітніми тенденціями в його розвитку висуває нові вимоги до професійної підготовки випускника та його особистісних якостей. У числі значущих - глибокі професійні знання та вміння, здатність до гнучкого їх застосування, ініціативність, комунікабельність, творча активність, готовність до безперервного саморозвитку. Конкурентоспроможність сучасного фахівця визначається не тільки його високою кваліфікацією в професійній сфері, але і готовністю вирішувати професійні завдання в умовах іншомовної комунікації. Наявність лінгвістичних знань дає можливість випускникові вищої школи бути в курсі всього нового, що видається в його професійній області, озброює його досягненнями світової науки, сприяє

використанню їх у своїй практиці. Таким чином, навчальний предмет "Іноземна мова" покликаний сприяти розширенню освітнього кругозору студентів, соціалізації особистості майбутніх фахівців, підготовці їх до життя в умовах багатонаціонального та полікультурного світу.

Аналіз існуючих підходів до навчання іноземної мови в системі вищої професійної освіти показав, що у вітчизняній методиці викладання іноземної мови недостатньо розроблена система навчання майбутніх фахівців професійного спілкування іноземною мовою. Спроби усунути цю прогалину робилися рядом авторів спеціалізованих навчальних та навчально-методичних посібників з іноземних мов, але до теперішнього часу практично повністю ця проблема не вирішена. У дослідженнях виявлено, що основними факторами, які впливають на якість навчання, є недостатня розробленість змістовного та організаційного компонентів існуючих моделей навчання, скорочення кількості годин на навчання іноземної мови студентів немовних факультетів вузів при зростанні обсягу навчального матеріалу.

На цьому тлі досить актуальним став науковий пошук підходів, що забезпечують результативність мовної професійної підготовки майбутніх фахівців. Навчання іноземної мови на немовних факультетах вузів необхідно розглядати як засіб передачі студентам соціально і професійно значущої інформації, відпрацювання навичок використання іншомовних джерел у своїй професійній діяльності, підготовки майбутнього фахівця до безперервної освіти. У цьому зв'язку пріоритетним напрямком в оновленні іншомовної освіти визнається професійно - орієнтоване навчання іноземної мови, яке передбачає формування у студентів здатності іншомовного професійного спілкування.

Проведений аналіз існуючих підходів до визначення поняття "професійно - орієнтоване навчання іноземній мові", дозволив визначити його як процес, спрямований на формування активної і творчої особистості майбутнього фахівця, здатного успішно застосовувати лінгвістичні знання в майбутній професійній діяльності, і що передбачає придбання спеціальних знань і навичок, які сприяють його професійному розвитку у різних галузях науки і виробництва. Даний процес передбачає не тільки навчання іноземної мови як засобу спілкування і передачі студентам соціально і професійно значущої інформації, а й формування багатомовної особистості, що увібрала в себе цінності рідної та іншомовної культур і готової до міжкультурного спілкування.

Підвищити рівень іншомовної підготовки фахівця - це значить озброїти його знаннями, практичними вміннями та навичками, які дозволять йому використовувати іноземну мову як засіб інформаційної діяльності, систематичного поповнення своїх професійних знань, професійного спілкування. Навчання спеціальності через мову, навчання мови через спеціальність - одна з важливих проблем професійної підготовки фахівця в умовах немовного вузу. У зв'язку з цим актуальним

залишається пошук шляхів підвищення ефективності навчання іноземної мови студентів немовних факультетів вузів.

Вищезазначене дозволило зробити висновок про необхідність розв'язання протиріч: - між соціальним замовленням суспільства на фахівця, що володіє практичними навичками використання іноземної мови у своїй професійній діяльності, і існуючою практикою навчання даному предмету у вищих професійних навчальних закладах; між усвідомленням фахівцями різних областей науки і виробництва необхідності підвищення мовної професійної підготовки і недостатньою мотивацією вивчення іноземної мови студентами немовних факультетів вузів; між необхідністю науково - методичного забезпечення навчального процесу при навчанні іноземної мови студентів немовних факультетів вузів і ступенем його оснащення.

Аналіз дисертаційних робіт та інших науково-педагогічних джерел свідчить про різноманітність існуючих моделей навчання іноземної мови. На жаль, жодна з них не є універсальною, тому що в більшості випадків вони носять вузькопрофільний характер. Таким чином, актуальним залишається пошук науково-педагогічного обґрунтування теоретичної моделі навчання іноземної мови студентів різних спеціальностей немовних факультетів вузів.

Одним із способів вирішення цих протиріч є розробка і реалізація в навчальному процесі моделі професійно-орієнтованого навчання іноземної мови на немовних факультетах вузів, результативність якої забезпечить створення педагогічних умов [2, с. 192].

Розглянемо модель професійно-орієнтованого навчання як дидактичну систему, спрямовану на реалізацію механізму мовної підготовки студентів немовних факультетів вузів і яка передбачає наукове обґрунтування організаційних підходів до визначення цілей навчання, відбору та структурування змісту іншомовного навчання, вибору форм, методів і засобів навчання, контролю результатів навчання і його корекцію [1, с. 66]. У структуру моделі доцільно включити наступні компоненти: цільовий, мотиваційний, змістовний, процесуальний, контрольний-оцінний.

Цільовий компонент передбачає визначення блоку цілей і завдань навчання іноземної мови на немовних факультетах вузів. В умовах професійно-орієнтованого навчання іноземної мови на немовних факультетах вузів повинні бути успішно реалізовані практичні, освітні, виховні і розвиваючі цілі, які визначаються комунікативними і пізнавальними професійними потребами майбутнього фахівця конкретного профілю. Завданнями є формування комунікативної, лінгвістичної, соціокультурної та професійної компетенції [4, с. 172].

Мотиваційний компонент пов'язаний з наявністю потреби оволодіння іноземною мовою і передбачає формування навчальних, пізнавальних та професійних мотивів. Умовами формування і розвитку

названих мотивів при професійно-орієнтованому навчанні іноземної мови студентів немовних факультетів вузів виступають використання активних методів навчання, встановлення міжпредметних зв'язків між загальнонауковими і профільюючими дисциплінами, створення творчої атмосфери в групі.

Змістовний - передбачає відбір змісту навчального матеріалу. В якості структурних елементів змістовного компонента моделі проявляються комунікативні вміння за видами мовленнєвої діяльності (на основі загальної та професійної лексики); мовні знання і навички; соціокультурні знання; навчальні вміння.

Процесуальний - передбачає вибір методів, форм і засобів навчання. Провідними на немовних факультетах вузів є активні методи навчання (метод проєктів, навчально-рольові ігри, дискусії, усні та письмові презентації і т.д.). Організаційними формами на немовних факультетах вузів є аудиторні заняття під керівництвом викладача; обов'язкова самостійна робота за завданням викладача, виконувана в поза аудиторний час; індивідуальна самостійна робота. Засобами навчання виступають: лінгвістичні, методичні та технічні.

Контрольно-оцінювальний компонент пов'язаний з періодичною перевіркою ходу педагогічного процесу і оцінкою його результатів. Доцільно використовувати такі види контролю: підсумковий, проміжний (тематичний), поточний і попередній [3, с. 18]. Для реалізації даних видів контролю найбільш актуальною є тестова форма контролю.

Розробка моделі професійно-орієнтованого навчання іноземної мови та її реалізація у вигляді спеціально спроектованої технології навчання передбачає використання ряду теоретичних підходів: системний, особистісно-орієнтований, контекстний, комунікативний і технологічний. Проектування і конструювання спеціальної технології професійно-орієнтованого навчання включає наступні етапи: *цілеспрямованість* - визначення цілей навчання на системному, предметному, модульному та рівні конкретного заняття; *відбір і структурування змісту навчання* - виділення структурних елементів змістовного компонента і послідовність їх вивчення; *визначення необхідних рівнів засвоєння досліджуваного матеріалу* - якісна характеристика вихідних і необхідних рівнів засвоєння та їх кількісне вираження; *розробка процесуальної сторони навчання* - вибір методів, форм і засобів навчання; *оцінка і контроль результатів навчання, його корекція* - здійснення різних видів контролю на основі контрольно-тестових завдань; *розробка технологічної карти* - опис дидактичного процесу мовної підготовки у вигляді поетапної послідовності дій викладача і студентів.

Отримані в результаті дослідження висновки і пропозиції не претендують на остаточне і вичерпне вирішення проблеми підвищення рівня мовної професійної підготовки студентів немовних факультетів вузів. Подальші наукові пошуки полягають в поглибленні ряду

теоретичних позицій в області іншомовної професійної освіти, а також розробці та апробації інформаційних технологій в умовах професійно-орієнтованого навчання іноземної мови з метою підготовки висококваліфікованих фахівців.

Список використаної літератури

- 1. Болотов В.А.** Проектирование профессионального педагогического образования // **В.А. Болотов,** Е.И. Исаев, В.И. Слободчиков, Н.А. Шайденко Педагогика. -1997. № 4. - С.66.
- 2. Виленский М.Я.,** Образцов П.И., Уман А.И. Технологии профессионально-ориентированного обучения в высшей школе: Учебное пособие / Под ред. В.А. Сластенина. - М.: Педагогическое общество России, 2004. 192 с.
- 3. Витлин Ж.Л.** Общие проблемы установления уровневой подготовки и способов итогового контроля при аттестации обучающихся. // Иностранные языки в школе. 1997. - № 2. - С. 18.
- 4. Грабой Т.А.** Формирование профессиональной коммуникативной компетенции на материале языка специальности в неязыковом вузе: Дис. к.п.н. -М., 2002.-172 с.

Ломакіна Л. В. Навчання іноземної мови на немовних факультетах вузів

У статті проведений аналіз існуючих підходів до навчання іноземної мови в системі вищої професійної освіти. Розглянуто один із способів розв'язання виявлених протиріч, що полягає у розробці і реалізації в навчальному процесі моделі професійно-орієнтованого навчання іноземної мови на немовних факультетах.

Ключові слова: професійно - орієнтоване навчання іноземній мові, професійна підготовки фахівця, форми, методи і засоби навчання.

Ломакина Л. В. Обучение иностранному языку на неязыковых факультетах вузов

В статье проведен анализ существующих подходов к обучению иностранному языку в системе высшего профессионального образования. Рассмотрен один из способов решения выявленных противоречий, который заключается в разработке и реализации в учебном процессе модели профессионально-ориентированного обучения иностранному языку на неязыковых факультетах.

Ключевые слова: профессионально - ориентированное обучение иностранному языку, профессиональная подготовки специалиста, формы, методы и средства обучения.

Lomakina L. V. Teaching Foreign Language in Non-language Universities

The paper analyzes existing approaches to learning a professionally oriented foreign language in the system of higher education. One of the

approaches of solving discovered contradictions is considered. It is based on the development and implementation of model for professionally-oriented learning of foreign language in non-language universities.

Keywords: professional - oriented language training, professional training, forms, methods and means of teaching.

Стаття надійшла до редакції 10.09.2013 р.

Прийнято до друку 27.09.2013 р.

Рецензент – д. п. н., проф. Панченко Л. Ф.

УДК 378.091.33-028.22:004

Г. В. Монастирна, Т. В. Бондаренко

СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ЗАСОБИ В ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЯХ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

Постановка проблеми в загальному вигляді. Інформатизація суспільства, стрімкий розвиток інформаційних технологій, зростання ролі, об'єму та значення інформації викликали зміни у розвитку науки, соціальному житті, виробництві. Цілі, зміст, методи та засоби навчання в таких умовах зазнають реальних змін насамперед через впровадження та використання інформаційно-комунікаційних технологій. На сучасному етапі інтенсивне впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у сферу освіти є національним пріоритетом. У зв'язку з цим виникає нагальна необхідність розробки педагогічних технологій на основі інформаційних засобів з метою підвищення ефективності освітнього процесу. Це потребує певних теоретичних та експериментальних педагогічних досліджень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Важливість вказаної проблеми зумовила істотну увагу до неї дослідників і педагогів-практиків. Зокрема, можна послатися на роботи дослідників у галузі як технічних наук (А. Берг, П. Брусиловський, В. Глушков, В. Петрусинський та ін.), так і в педагогіці (Б. Гершунський, Р. Гуревич, М. Жалдак, І. Захарова, Ю. Машбиць та ін. В них розглядаються проблеми розробки моделей, алгоритмів, методів та засобів комп'ютерного навчання, теоретичні засади використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі. Виходячи з того, що засоби інформаційних технологій надають нові можливості щодо комунікації, дозволяють миттєвий обмін даними практично будь-якого обсягу, надають певну інформацію для великої кількості людей, створення педагогічних технологій на основі інформаційних засобів є актуальним. У той же час цій проблемі приділяється недостатня увага.